

Sundsvalls museum

Lärohandledning

Kom närmare konsten

Sundsvalls museums Ateljévåning

Lärohandledning

Koppling till Lgr11

Lärohandledningen har skrivits med Lgr11 i åtanke. Enligt läroplanen ska skapande arbete och lek vara en del av ett aktivt lärande. Elever ska få möta och utveckla olika uttrycksformer. Skolans aktiviteter ska stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt deras vilja att pröva egna idéer och lösa problem. Enligt Lgr11 ska eleven ta del av diskussioner och värdeövningar kring egna och andras verk. Ett besök i Ateljévåningen ger tillfälle för eleverna att genom praktisk övning uttrycka sig själva och utveckla ett dynamiskt tänkande.

I Ateljévåningen finns konstverk från olika tider som kan användas för att skapa förståelse för både historien och samtiden. En lektion i Ateljévåningen möjliggör fördjupade samtal utifrån den etiska värdegrund som läroplanen vilar på.

Lärohandledningens upplägg

Det finns tre olika lärohandledningar som är kopplade till Sundsvalls museums Ateljévåning. De innehåller både diskussionsfrågor och uppgifter som utgår från konstverken i utställningen.

Ha diskussionerna i helklass eller i mindre grupper. Tänk på att alla ser och upplever verk på olika sätt och att det inte finns något rätt eller fel! Påminn gärna din grupp om det.

Era reflektioner till museet

Vi på Sundsvalls museum tar gärna emot era synpunkter och erfarenheter kopplade till Ateljévåningen. Lämna dem i vår gästbok.

Vissa foton av konstverken i lärohandledningen är beskurna. Konstverken i lärohandledningen är fotograferade av David Schreiner.

Välkommen till Sundsvalls museum

Hitta hit

Sundsvalls museum ligger i ett hus som heter Kulturmagasinet. Adressen är Packhusgatan 4, Sundsvall. Receptionen: 060-19 18 00.

Personal på museet

I Sundsvalls museums entré arbetar receptionspersonal och i utställningarna rör sig museivårdar. De svarar gärna på frågor om ni undrar över något.

Bokning

Vill ni boka en visning eller workshop hos oss, kontakta tina.johansson@sundsvall.se. Vid bokning finns material på plats. En konstpedagog möter er vid museets entré.

Ansvar för gruppen

Pedagoger ansvarar för gruppen under besöket.

Ateljévåningen

Hittar ni på Plan 2 i Barkassen. Det finns både trappor och hissar som kan användas för att ta sig (er) dit.

Ateljévåningens två rum

Ibland är ett av rummen bokade, men det går alltid att besöka det andra rummet.

Matsäck

Ibland går det att äta sin matsäck i bibliotekets ungdomsavdelning. Kontakta biblioteket i förväg på 060-19 18 28.

Egna besök

Ni är välkomna att själva besöka Ateljévåningen, utan att boka tid. Tänk då på att ta med eget material.

Ytterkläder

Det går bra att hänga av sig ytterkläder i Ateljévåningen när det stora rummet är öppet. Det finns även ett kapprum på entréplan som museivårdarna kan låsa upp, prata gärna med receptionen.

Toaletter

Toalett som är handikappanpassad finns i anslutning till Ateljévåningen. Det finns även toaletter på entréplan som museivårdarna kan låsa upp, prata gärna med receptionen.

Att tänka på som besökare

Påminn eleverna om att inte springa även om de blir ivriga. På museet finns många saker som är sköra och som kan gå sönder.

Varför får vi inte röra?

Konstverk som visas på museer ska kunna bevaras i många år utan att skadas. Därför behöver vi vara försiktiga med dem. Även om händerna är rena finns det alltid fett och salt på huden som skadar konstverken.

Ibland är det meningen att du SKA ta på ett konstverk, då finns det oftast en instruktion eller något annat som talar om det.

Det rosa huset av Maja Braathen

Kom närmare konsten

En lärarhandledning om konsten i samlingen, i samhället och i samtiden

Syfte

Förstå vilken roll konsten har i samhället och vad en konstsamling kan vara. Analysera konst utifrån tanken att den har många olika betydelser. Använda och förstå ord och begrepp för att kunna samtala om konst. Lyssna till och respektera andras åsikter och tankar.

Sundsvalls museums konstsamling

Sundsvalls museum har en konstsamling med cirka 4000 konstverk från slutet av 1800-talet fram till idag. Varje år köps nya verk och blir en del av samlingen. Ibland har konstverken donerats av konstnärerna själva, deras släktingar eller någon annan. Många av verken i just den här samlingen har en koppling till Norrland, men inte alla. När konstverken inte visas finns de i museets samling.

Konstverken i Ateljévåningens utställningar är alla en del av Sundsvalls museums konstsamling och

visar en bredd av olika konstnärliga uttryck. Den tid vi lever i och vilka vi är påverkar hur vi ser på och upplever konst. När olika konstverk visas tillsammans bildas nya sammanhang. Genom att placera ett konstverk intill ett annat kan oväntade berättelser och reflektioner uppstå.

Inledande diskussionsfrågor

Vad tycker och tänker ni om konst? Finns det rätt eller fel? Är det alltid meningen att vi ska förstå konst eller räcker det med att uppleva den? Vågar du säga till om det är något som du inte förstår? Eller berätta om du förstår något annorlunda?

Här följer ett antal förslag till konstverk att titta på och diskutera

Kolbeinn Karlsson – Badhusdagbok (2018)

Tema: Konsten i samhället

Observera! Konstverket är placerat i Ateljévåningens större rum som ibland är bokat.

En förstörd version av konstverket var placerad på Fridhemsplans tunnelbanestation i Stockholm under en period. Då blev konstverket vandaliserat genom att några kastade färg på det.

Diskutera

- Vad ser ni? Beskriv konstverket tillsammans.
- Är det ett vanligt eller ovanligt konstverk? Vad kan det bero på?
- Varför tror ni att konstverket blev vandaliserat?
- Nordiska motståndsrörelsen (NMR) tog på sig vandaliseringen som var gjord med "deras" gröna färg. Går det att äga en färg?
- Finns det något annat konstverk i utställningen som ni tror skulle kunna skapa debatt i samhället eller provocera någon? Har ni själva blivit provocerade av något konstverk?

Maja Braathen – Det skära huset (1896–1973)

Tema: En konstnär i historien

Maja Braathen föddes i Sundsvall, men kom att bo och arbeta på många platser, både i och utanför Sverige. Konstverket Det skära huset donerades nyligen till museet av en stiftelse.

Diskutera

- Vem tror ni att Maja Braathen var?
- Vad tror ni gjorde att hon som kvinna kunde satsa på en karriär som konstnär vid den tiden då hon levde?
- Vad är det för hus vi ser på tavlan?
- Försök ta reda på mer om Maja Braathen och se vilka svar ni kan få på ovanstående frågor. Diskutera därefter igen.

Oreet Ashery – Passing through Metal (2017)

Tema: Olika uttryck som möts

Observera! Konstverket är placerat i Ateljévåningens större rum, som ibland är bokad. Det är ett videoverk med ljud i två hörlurar.

Konstsamlingen består främst av två- och tredimensionella konstverk, exempelvis målningar och skulpturer, men vissa konstnärer har också använt digitala verktyg eller sin egen- och andras kroppar för att skapa konstverken. Det finns konst som kan vara svår att spara i en samling. Vissa konstverk är gjorda av material som lätt och snabbt förstörs. Andra är för stora och otympliga eller kräver en viss miljö för att kunna visas. En performance, alltså en händelse som sker på en viss plats vid en viss tid, är svår att spara men ibland finns ändå till exempel foto- eller video-dokumentationer av performanceverk i konstsamlingar. Den israelisk-brittiska konstnären Oreet Asherys konstverk *Passing through Metal* är just en performance som vi får se en filmad dokumentation från i utställningen. I konstverket möts två olika grupper och deras två olika uttryck.

Diskutera

- Beskriv de båda gruppernas uttryck.
- Hur samlas de?
- Vems röst blir hörd? Vilka lyssnar på varandra?
- Hur tror ni det kändes att vara med i rummet under performancen?

Gerd Aurell – After Hours (2007)

Tema: Interaktion

Observera! Konstverket är placerat i Ateljévåningens större rum som ibland är bokad. Det är ett videoverk med ljud i två hörlurar.

Umeåkonstnären Gerd Aurells (1965-) konstverk *After Hours* kan ni behöva leta efter för att upptäcka i utställningen.

Diskutera

- Skala: Vad händer med våra egna kroppar och vår makt när någon är så liten som den sjungande figuren vi ser? Hade vi upplevt konstverket annorlunda om figuren istället varit mycket större än oss?
- Interaktion: Här aktiverar betraktaren konstverket genom att öppna eller stänga luckan in till figuren. Betraktaren blir på så vis en del av konstverket. Är det alltid så att betraktaren behövs för att aktivera konstverk? Diskutera begreppet "Konsten blir till i betraktarens öga".
- Vad sjunger figuren om? "*If you close the door, the night will last forever...*" (om du stänger dörren, stannar natten för alltid...). Vad skapar figurens budskap för relation till oss som betraktar den? Hur väljer vi vilka människor som vi öppnar upp oss för eller inte?

Kanslibyrån – Aktionsarkivet (2007–pågående arbete)

Tema: Konsten som en handling

Vad skulle hända om vi plötsligt gjorde vardagliga saker på ett helt annorlunda sätt än vad vi brukar? Det är något som konstnärerna Per-Arne Sträng (f.1976) och John Huntington (f.1981) i Kanslibyrån funderar mycket på. De tycker att varje liten vardaglig handling kan vara samhällskritisk. I Aktionsarkivet har de samlat fotodokumentation av en mängd små, till synes irrationella handlingar som de utfört i både offentliga och mer intima miljöer. Genom lågmälda aktioner undersöker de våra föreställningar om vad som är normalt eller inte i samhället.

Uppgifter

- Välj en aktion ur Aktionsarkivet och utför din egen variant av den. Hjälp varandra att dokumentera.
- Hitta på en egen aktion, utför och dokumentera den.

Kanslibyråns hemsida: www.kanslibyran.se

Hela utställningen

Tema: Normkritik och representation

Räkna representationen i utställningen. Hur många kvinnliga respektive manliga konstnärers konstverk finns med? Finns det några konstverk av icke-binära konstnärer eller konstverk där vi inte får veta vilket kön konstnären har? Det kan vara svårt att bara utifrån namnen på konstnärerna räkna på samma sätt gällande etnicitet, hudfärg, social bakgrund, funktionsvariationer och så vidare. Men diskutera gärna ändå hur ni tror att representationen i utställningen förhåller sig.

Diskutera

- Varför tror du att representationen i utställningen ser ut som den gör?
- Går det att se på ett konstverk vilket kön, vilken etnicitet, hudfärg, religion eller social bakgrund konstnären har?
- Vilka mänskliga erfarenheter blir synliga i konstverken? Vad saknar ni och vad tror ni det kan bero på?
- Påverkar vår egen bakgrund hur vi ser på eller förstår ett konstverk?
- Borde museer tänka på representation när de väljer vilken konst som ska visas? Vad tycker ni och varför?

Valfritt verk

Tema: Konstens frihet och konstmuseers roll

Diskutera

- Kan konsten vara fri?
- Många val har gjorts innan ett konstverk visas i en utställning på ett museum. Välj tillsammans ut ett konstverk i utställningen. Vilka val och beslut tror ni har gjorts för att just det här konstverket ska möta er här och nu?
- Konstnären gör konstnärliga val i form av exempelvis motiv, vinkel, skala och material. Konstnärer har ofta provat sig fram och ändrat saker tills de är nöjda. Varför tror ni konstnären valt och gjort som den gjort?
- Har museet valt att köpa det här konstverket eller har det donerats?
- Konstverk har valts ut bland museets 4000 konstverk för att visas i den här utställningen. Varför tror ni att just det här konstverket valts ut?
- Varför valde ni att prata om just det här konstverket?
- Går det att ana i utställningen vilken konstnären, inköparen eller donatorn är? (till exempel smak, preferenser, blick, utbildning, social bakgrund, konst vana, ekonomi).
- Ni valde ut det här verket. Säger det något om vilka ni är?

Uppgifter

Gör egna skisser på möjliga eller omöjliga verk som skulle kunna komplettera samlingen.
Material: Papper, penna eller kol.

Uppgift 1:

Saknas något i utställningen? Vad skulle ni vilja komplettera Sundsvalls museums konstsamling med? Gör skisser med egna förslag. Detta kan göras antingen som en bild- eller textuppgift. Sammanfatta gärna era tankar i Ateljévåningens gästbok.

Uppgift 2:

Skriv ned konstverkstitlarna i utställningen på lappar och lägg lapparna i en burk. Låt var och en dra en lapp och sedan skapa ett eget verk utifrån titeln.

Förslag på verk att jämföra

Tema: Konstverk som möts

Diskutera

- Jämför konstverken nedan med varandra. Fundera över hur, när och av vem de är skapta? Vad får ni för intryck av konstverken? Liknar de varandra eller skiljer de sig åt? Vad har dessa verk att säga till varandra?

Passing through Metal Oreet Ashery – sammanstickade sockorna okänd konstnär

Relationer Cajsa Holmstrand – titel okänd Hans-Eric Öberg

Musikken bevaeger sig Atti Johansson – titel okänd Barbro Sprinchorn

Det rosa huset Maja Braathen – titel okänd Margareta Renberg

Badhusdagbok Kolbeinn Karlsson – Majoren Helmer Osslund

Titel okänd Leif Elggren – Hyllning till havet Arne Olsson

Aktionsarkivet Kanslibyrån – Kronärtskocka Barbro Sprinchorn

Ingen tid för en barock himmel Gunnar Nehls – skogsbilden, konstnär okänd

Who's beyond a Horizon Gabriele Gerwickaite - Porträtt av Lina Thuresson Knut Ekwall

